یادداشت

توسعه روابط با تاجیکستان

محمدتقی صابری
سفیر جمهوری اسلامی ایران
در تاجیکستان

سفر جناب آقای امامعلی رحمان رئیس‌جمهور تاجیکستان در سی امین سالگرد برقراری روابط دو کشور با دعوت جناب آقای دکتر رئیسی برگزار شد. این دیدار در فضایی خیلی صمیمی، دوستانه و عاطفی برگزار شد و رهبر معظم انقلاب در این دیدار با توجه به اشتراکات دو کشور، همکاری‌های فی‌مابین و تقویت آنها را خیلی لازم برشمردند و درباره رابطه دو کشور، از تعبیر خویشاوند استفاده کردند که دو ملت هم‌فرهنگ، هم‌زبان و هم‌دین هستند. جناب آقای رحمان هم از دیدارهایی که در سفرهای قبلی با رهبر معظم انقلاب داشتند خاطراتی را تعریف کردند و اظهار داشتند که در ملاقاتی که قبلا خدمت شما رسیده بودم، شما از رابطه دو کشور تعبیر خویشاوندی داشتید. رهبر معظم انقلاب فرمودند که من هنوز هم بر این عقیده هستم که ما خویشاوندیم و این خویشاوندی ما به دلیل اشتراکات دینی، فرهنگی و زبانی است. در جریان سفر رئیس‌جمهور محترم تاجیکستان، ملاقات‌ها در سطح خیلی بالایی برگزار شد و هفده سند همکاری هم به امضا رسید. این سفر بعد از حدود ۱۸ماه، از سفر جناب آقای رئیسی به تاجیکستان، برگزار شد. اولین مقصد سفر خارجی جناب آقای رئیسی در مسئولیت ریاست‌جمهوری، به کشور هم‌فرهنگ و هم‌زبان تاجیکستان بود و جناب آقای امامعلی رحمان در ملاقات با رهبر معظم انقلاب، بر این نکته تأکید داشتند که این اقدام آقای رئیسی برای ما افتخاری بود و آن را در سطح بسیار بالایی ارزیابی می‌کنیم. رهبر معظم انقلاب هم بر این نکته تأکید کردند که تاجیکستان برای ما خیلی مهم است و به همین خاطر جناب آقای رئیسی اولین سفر خودشان را به تاجیکستان انجام دادند. در این دیدار قرار بر این شد که کمیسیون مشترک همکاری‌های دو کشور به‌صورت فعالانه و مستمر یادداشت تفاهم‌های امضا شده را پیگیری کنند که ان‌شاءالله به نتیجه برسد. تاجیکستان بعد از چندین سال، با درخواست پذیرش عضویت دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان همکاری شانگهای موافقت و حمایت خودش را اعلام کرد که این یک دستاورد بسیار خوبی برای جمهوری اسلامی ایران در حوزه سیاست خارجی بود. در آن سفر هم حدوداً هشت سند همکاری به امضا رسید و مجموعاً در طول یک‌سال ۳۵ سند همکاری بین دوکشور به امضا رسید. روابط جمهوری اسلامی با تاجیکستان بعد از یک دوره‌ای که به‌دلیل برخی سوءتفاهمات وفقدای در آن ایجاد شده بود، با نشان‌هایی که در طول این دو سه سال اخیر انجام شد - که نقطه عطفش سفر جناب آقای رئیسی و سفر جناب آقای رحمان بود، تقریباً در طول یک‌سال گذشته وارد فضای جدیدی شده است و تقریباً در همه عرصه‌ها کار روبه پیشرفت است. در سال‌های اوج روابط، سقف تعاملات و تبادلات مالی ما در حوزه اقتصادی سیصد میلیون دلار بود که در سال‌های اخیر به کمتر از یک هفتم کاهش پیدا کرده بود، ولی در طول مدت هشت ماه اخیر روابط اقتصادی دو کشور چهار برابر افزایش پیدا کرده است. البته ماهیت اقتصاد دو کشور مکمل و ظرفیت‌های هر دو کشور خیلی بیشتر از اینهاست. اما همین مدت نشان داد که ما می‌توانیم حجم تعاملات و تبادلات خودمان را در حوزه اقتصادی و خدمات فنی- مهندسی بالا ببریم. یکی از نکاتی که رهبر معظم انقلاب هم در این دیدار بر آن تأکید کردند این بود که ما برای همکاری با تاجیکستان در حوزه‌های مختلف آمادگی داریم و محدودیتی نداریم. تاجیکستان کشوری است که دارای ظرفیت‌های طبیعی، خداداد و معادن و سایر ظرفیت‌هاست. محصولات خوبی هم دارد. جمهوری اسلامی هم ظرفیت‌های خیلی خوبی دارد و قرار بر این شد که در قالب همان کمیسیون مشترک تیم‌های فنی با تلاش بیشتر کارها را به سرانجام برسانند که ان‌شاءالله... در طول یک‌سال آینده بتوانیم این را به رشد بالایی برسانیم. رئیس‌جمهور تاجیکستان هم در ملاقات با ایشا... رئیسی، هم در ملاقات با رئاست محترم مجلس و هم در ملاقات با رهبر معظم انقلاب، تحولات و اوضاع امنیتی منطقه به‌ویژه کشور همسایه ما افغانستان مطرح شد. هر دو کشور در این خصوص نگرانی‌های خودشان را از فعالیت‌های گروه‌های تروریستی اعلام کردند. دو کشور موضع مشترکی در زمینه مسائل افغانستان دارند و آن در اولویت قراردادن رفاه و آسایش مردم عزیز افغانستان و تشکیل حکومت فراگیر مشتمل از نمایندگان همه اقوام و احزاب مورد قبول مردم این کشور است. سفر جناب آقای رحمان در این مقطع زمانی بسیار مهم بود. ایشان بعد از ۹ سال به کشور ما آمدند و در سطح خیلی خوبی این سفر انجام شد و مباحث و توافقات بسیار خوبی در این سفر حاصل شد. اجیکستان کشور هم‌زبان، هم‌دین و هم‌فرهنگ ماست. در این خصوص اراده و بنای مقامات عالی هر دو طرف بر توسعه روابط است و کسانی که به هر دلیلی بخواهند خللی در این روابط وارد کنند و طرف‌های ثالثی که دوستدار توسعه روابط نباشند، باید این پیام را گرفته باشند که نمی‌توانند در جهت خلاف مقامات عالی دو کشور کار کنند.

دریچه

عضو کمیسیون انرژی مجلس:

قطعی برق به صنایع خسارت زیادی می‌زند

یک عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، گفت: صنایع دائم در حال درآمد بالایی دارند باید ترغیب شوند که برق مورد نیاز خود را تولید کردند و از این طریق هم جلوی خسارات ناشی از قطعی برق به حوزه صنعت را گرفته و هم از بار شبکه کاسته شود. مالک شریعتی نیاسر درباره خسارات قطعی برق به صنایع بر ضرورت تولید برق توسط صنایع بزرگ تاکید و بیان کرد: صنایع بزرگ کشور نظیر پتروشیمی، فولاد و سیمان خودشان در وضعیت امروز کشور و در کمبود برق مقصر هستند. محاسباتی که ما انجام دادیم نشان می‌دهد که مصرف انرژی کشور را خود این صنایع بالا برده و به صورت غیر بهره‌ور از انرژی استفاده می‌کنند. این عضو کمیسیون انرژی مجلس در ادامه با بیان اینکه قطعی برق برای صنایع زیان‌آور است و تاثیر مخربی بر تولید می‌گذارد، اظهار کرد: مجلس از سال گذشته به این موضوع ورود کرد و سعی داشت تا تعرفه برق صنایعی که درآمد بالایی دارند را واقعی‌تر کند تا این صنایع ترغیب شوند که خودشان نیروگاه تاسیس کنند و تاثیر مخربی که تا به امروز داشته‌اند را جبران کنند. صنایع نیز از مصوبه مجلس استقبال کردند. نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: بر اساس تفاهمنامه‌هایی که به امضا رسیده، این صنایع پیگیر احداث نیروگاه هستند، بدین ترتیب تامین برق این صنایع از شبکه سراسری جدا خواهد شد.

◀ **گزارش اخیر آژانس گمانی‌زنی‌های منفی را درباره برجام افزایش داده است. انتشار این گزارش در شرایطی که برجام در وضعیت مسکوت باقی مانده به چه معناست و آینده برجام را به چه سمتی هدایت خواهد کرد؟**

با نگاهی به گزارش‌های آژانس درباره ایران چه در دوران اجرای برجام و چه در دورانی که آمریکا از برجام خارج شد نشان می‌دهد که آژانس به شکل‌های مختلف تحت تأثیر مذاکرات هسته‌ای قرار دارد. هرچند آژانس مسئول فنی برجام است اما این نهاد بین‌المللی در برخی مسائل به صورت یکجانبه رفتار می‌کند. به نظر می‌رسد گزارش اخیر آژانس نتیجه تعویق در مذاکرات احیای برجام بوده و به همین دلیل آژانس چنین گزارشی منتشر کرده و میزان اورانیوم غنی شده ایران را چند برابر برجام ذکر کرده است. شاید اگر مسیر مذاکرات به سمت دیگری بود گزارش آژانس نیز به صورت دیگری درباره ایران گزارش می‌داد. این گزارش از دو جنبه حائز اهمیت است. نخست اینکه این گزارش به عنوان یک اهرم فشار علیه ایران مورد استفاده قرار بگیرد. به هر حال کشورهای غربی و به خصوص آمریکا تلاش می‌کنند مطالبات خود را در مذاکرات دنبال کنند و به همین دلیل از همه ابزارهای فشاری که در اختیار دارند علیه ایران استفاده کنند. به نظر می‌رسد در شرایط کنونی این گزارش اخیر آژانس به دلیل فشار روی ایران منتشر شده است. نکته دوم این است که گزارش اخیر می‌تواند به منزله پایان و یا نشانه‌ای از پایان تلاش برای احیای برجام نیز قلمداد شود. به هر حال مسیر مذاکرات به رغم اینکه در برخی مقاطع به صورت مثبت پیش می‌رفت اما در نهایت به سمتی پیش رفت که نتیجه‌ای حاصل نشد و در شرایط کنونی آینده برجام در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته است.

> **نمی‌توان عنوان کرد که در کوتاه مدت این احتمال وجود دارد که پرونده هسته‌ای ایران به شورای حکام فرستاده شود. با این وجود این احتمال وجود دارد که شورای حکام به دلیل عدم همکاری ایران با آژانس یک بیانیه صادر کند اما شرایط به شکلی نیست که در شورای حکام درباره پرونده هسته‌ای ایران تصمیم گیری شود. حداقل در شرایط فعلی نمی‌توان چنین شرایطی را تصور کرد. به نظر می‌رسد نتیجه مذاکرات می‌تواند خط مشی آینده آژانس را مشخص کند و آژانس بر اساس این خط مشی در آینده تصمیم گیری کند. به همین دلیل باید منتظر ماند تا مذاکرات هسته‌ای از سر گرفته شود و مسیری که طرفین نسبت به احیای برجام در پیش خواهند گرفت مشخص شود**

◀ آیا در چنین شرایطی این احتمال وجود دارد که پرونده هسته‌ای ایران به شورای حکام منتقل شود و در آنجا درباره این پرونده تصمیم‌گیری شود؟

در شرایط کنونی شاید این اتفاق رخ ندهد و نمی‌توان عنوان کرد که در کوتاه مدت این احتمال وجود دارد که پرونده هسته‌ای ایران به شورای حکام فرستاده شود. با این وجود این احتمال وجود دارد که شورای حکام به دلیل عدم همکاری ایران با آژانس یک بیانیه صادر کند اما شرایط به شکلی نیست که در شورای حکام درباره پرونده هسته‌ای ایران تصمیم گیری شود. حداقل در شرایط فعلی نمی‌توان چنین شرایطی را تصور کرد. به نظر می‌رسد نتیجه مذاکرات آینده می‌تواند خط مشی آینده آژانس را مشخص کند و آژانس بر اساس این خط مشی در آینده تصمیم گیری کند. به همین دلیل باید منتظر ماند تا مذاکرات هسته‌ای از سر گرفته شود و مسیری که طرفین نسبت به احیای برجام در پیش خواهند گرفت مشخص شود. در این زمینه اقدامات ایران نیز حائز اهمیت است که چه رویکردی درباره آینده برجام در پیش خواهد گرفت. اگر طرفین از مطالبات صددرصدی خود عقب نشینی کنند و به یک رویکرد میانه دست پیدا کنند این احتمال وجود دارد که گزارش‌های بعدی آژانس به شکل دیگری درباره ایران مطرح شود. از سوی دیگر این احتمال وجود دارد که در نهایت پرونده هسته‌ای ایران در شورای حکام مطرح شود و از آنجا به شورای امنیت سازمان ملل برود.

◀ مهم‌ترین گره‌های برجام چیست و جرایر برجام برای چند ماه مسکوت مانده است؟

براساس اظهارات دکتر ظریف تحولات بین‌المللی حائز اهمیت است و کشوری که بتواند این تحولات را درک کند بهتر می‌تواند در فضای بین‌المللی رفتار کند و به اهداف خود دست پیدا کند. به همین دلیل نیز شاید اگر برجام در سال گذشته یعنی قبل از جنگ اوکراین امضا می‌شد مسیر دیگری را دنبال می‌کرد و به این وضعیت دچار نمی‌شد. نکته مهم دیگر اینکه مذاکرات احیای برجام به‌شدت تحت تأثیر تحولات داخلی ایران و آمریکا قرار دارد. در ماه‌های گذشته نیز متغیرهای مهمی در تحولات درونی دو کشور داشته که در سرنوشت برجام تأثیرگذاشته است. به نظر می‌رسد اگر ایران و آمریکا در واقعیت به دنبال احیای برجام هستند باید به موضع مشترک درباره مسائل مورد مناقشه دست پیدا کنند. تنها در چنین شرایطی است که می‌توان نسبت به احیای برجام در آینده امیدوار بود. طولانی شدن روند مذاکرات باعث شد که مسائل حاشیه‌ای در روند مذاکرات اختلال ایجاد کند. این عوامل هم در درون ایران وجود داشت و هم در درون آمریکا و هم در بین برخی کشورهایی که مذاکره انجام می‌دادند وجود داشت. به همین دلیل نیز مذاکرات باید با سرعت بیشتری پیش می‌رفت تا نقش عوامل حاشیه‌ای در به تأخیر انداختن آن کاهش پیدا کند. موانع احیای مذاکرات برجام زیاد است اما باید روی چگونگی برخورد با این موانع کار شود تا بتوانیم از آنها بگذریم و به هدفی که رفع تحریم‌هاست برسیم. ولی برخی مواضع و جهت‌ها به گونه‌ای نیست که بخواهد به یک مصالحه و تعامل در جهت رفع تحریم‌ها منتهی شود. درحالی که اگر جمهوری اسلامی ایران با شناخت و درک محدودیت‌ها، ظرفیت‌ها و فرصت‌ها به مذاکرات برجامی نگاه کند می‌تواند به نتیجه مطلوب رسید. تعامل و همکاری با آژانس انرژی اتمی می‌تواند یکی از این موضوعات باشد. مجموعه مواضع و دیدگاه‌های آقای بارقی کنی و دیگر دولتمردان چشم‌انداز روشنی از روند مذاکرات هسته‌ای پیش روی ما نگذاشته است. شاید سیاستی نباشد که بخواهد یک جواب «نه» بدهند یا اینکه بخواهند رویکردی را در پیش بگیرند که برجام احیا بشود. شرایط اقتصادی سخت شده است. قطعا احیای برجام به رشد و رونق اقتصادی کشور کمک می‌کند. برجام یک توافقنامه بدون اشکال نیست و کسی منکر این نمی‌شود، اما به‌هرحال یک فرصت است و اگر از آن استفاده نشود، پیامدهایی به‌همراه خواهد داشت.

> **شاید اگر برجام در سال گذشته یعنی قبل از جنگ اوکراین امضا می‌شد مسیر دیگری را دنبال می‌کرد و به این وضعیت دچار نمی‌شد. نکته مهم دیگر اینکه مذاکرات احیای برجام به‌شدت تحت تأثیر تحولات داخلی ایران و آمریکا قرار دارد. در ماه‌های گذشته نیز متغیرهای مهمی در تحولات درونی دو کشور داشته که در سرنوشت برجام تأثیرگذاشته است. به نظر می‌رسد اگر طرفین هستند به دنبال احیای برجام هستند باید به این موضع مشترک در مسائل مورد مناقشه دست پیدا کنند. تنها در چنین شرایطی است که می‌توان نسبت به احیای برجام در آینده امیدوار بود**

◀ آیا در شرایطی که اظهارات اخیر مقامات آمریکا همراه با رویکردی منفی نسبت به برجام بوده می‌توان شرایطی را متصور شد که ایران و آمریکا از برخی مواضع خود عقب نشینی کنند؟

واقعیت این است که ایران و آمریکا تلاش می‌کنند توپ را در زمین دیگری بیندازد و طرف مقابل را مقصر به نتیجه نرسیدن برجام معرفی کنند. در این زمینه نیز نمی‌توان به اظهارنظر مقامات دو کشور بسنده کرد و براساس این اظهارات درباره آینده برجام اظهار نظر کرد. در شرایط کنونی این احتمال که مذاکرات پنهانی بتواند راه را جلو ببرد و به یک نتیجه برسد وجود دارد. به همین دلیل باید منتظر بود تا زمان برخی مسائل را روشن کند. تحرکاتی نیز بین برخی کشورهای میانجی آغاز شده و این کشورها تلاش می‌کنند مذاکرات غیرمستقیمی را بین ایران و آمریکا مدیریت کنند تا در نهایت به احیای برجام منجر شود. به‌هرحال اگر برجام به نتیجه برسد، تعامل و همکاری با آژانس انرژی اتمی می‌تواند یکی از این موضوعات باشد. مجموعه مواضع و دیدگاه‌های آقای بارقی کنی و دیگر دولتمردان چشم‌انداز روشنی از روند مذاکرات هسته‌ای پیش روی ما نگذاشته است. شاید سیاستی نباشد که بخواهند یک جواب «نه» بدهند یا اینکه بخواهند رویکردی را در پیش بگیرند که برجام احیا بشود. شرایط اقتصادی سخت شده است. قطعا احیای برجام به رشد و رونق اقتصادی کشور کمک می‌کند. برجام یک توافقنامه بدون اشکال نیست و کسی منکر این نمی‌شود، اما به‌هرحال یک فرصت است و اگر از آن استفاده نشود، پیامدهایی به‌همراه خواهد داشت.

◀ با توجه به شرایطی که اظهارات اخیر مقامات آمریکا همراه با رویکردی منفی نسبت به برجام بوده می‌توان شرایطی را متصور شد که ایران و آمریکا از برخی مواضع خود عقب نشینی کنند؟

واقعیت این است که ایران و آمریکا تلاش می‌کنند توپ را در زمین دیگری بیندازد و طرف مقابل را مقصر به نتیجه نرسیدن برجام معرفی کنند. در این زمینه نیز نمی‌توان به اظهارنظر مقامات دو کشور بسنده کرد و براساس این اظهارات درباره آینده برجام اظهار نظر کرد. در شرایط کنونی این احتمال که مذاکرات پنهانی بتواند راه را جلو ببرد و به یک نتیجه برسد وجود دارد. به همین دلیل باید منتظر بود تا زمان برخی مسائل را روشن کند. تحرکاتی نیز بین برخی کشورهای میانجی آغاز شده و این کشورها تلاش می‌کنند مذاکرات غیرمستقیمی را بین ایران و آمریکا مدیریت کنند تا در نهایت به احیای برجام منجر شود.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مرتضی مکی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

گزارش آژانس، نشانه منفی؛ -مذاکرات پنهانی و دوجانبه راه احیای برجام

احیای برجام می‌تواند تحت تأثیر میانجی‌گری‌ها قرار بگیرد

احتمال تکرار اتفاقات سال ۹۱ وجود دارد

گزارش آژانس می‌تواند نشانه‌ای از پایان برجام باشد

آمریکا تلاش می‌کند از آژانس به عنوان یک اهرم فشار علیه ایران استفاده کند

اگر برجام قبل از جنگ اوکراین امضا می‌شد به این وضعیت دچار نمی‌شد

گزارش‌های آژانس تحت تأثیر شرایط مذاکرات احیای برجام قرار دارد

گزارش اخیر آژانس به دلیل تعویق مذاکرات بوده است

آرمان ملی - احسان انصاری: آژانس انرژی اتمی به تازگی گزارشی منتشر کرده که کلاف پیچیده برجام را پیچیده‌تر کرده است. آژانس در گزارش خود ذکر کرده که اورانیوم غنی شده ایران به ۱۸ برابر حد مجاز در برجام رسیده است. همچنین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش خود اعلام کرد که ایران پاسخ‌های «معتبر فنی» به سوال‌های آژانس درباره پیدا شدن مواد هسته‌ای در ایران طی سه سال گذشته نداده است. به نظر می‌رسد آمریکا و کشورهای اروپایی مانند گذشته از آژانس به عنوان یک اهرم فشار به ایران استفاده می‌کنند و تلاش می‌کنند با این رویکرد ایران از مواضع اصولی خود در برجام عقب نشینی کند. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی گزارش اخیر آژانس و آینده برجام با مرتضی مکی تحلیل گر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده است. مکی معتقد است: «ایران و آمریکا تلاش می‌کنند توپ را در زمینه دیگری بیندازد و طرف مقابل را مقصر به نتیجه نرسیدن برجام معرفی کنند. در این زمینه نیز نمی‌توان به اظهارنظر مقامات دو کشور بسنده کرد و براساس این اظهارات درباره آینده برجام اظهار نظر کرد. در شرایط کنونی این احتمال که مذاکرات پنهانی بتواند برجام را جلو ببرد و به یک نتیجه برسد وجود دارد. به همین دلیل باید منتظر بود تا زمان برخی مسائل را روشن کند. تحرکاتی نیز بین برخی کشورهای میانجی آغاز شده و این کشورها تلاش می‌کنند مذاکرات غیرمستقیمی را بین ایران و آمریکا مدیریت کنند تا در نهایت به احیای برجام منجر شود.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

آینده آژانس را مشخص کند و آژانس براساس این خط مشی در آینده تصمیم گیری کند. به همین دلیل باید منتظر ماند تا مذاکرات هسته‌ای از سر گرفته شود و مسیری که طرفین نسبت به احیای برجام در پیش خواهند گرفت مشخص شود. در این زمینه اقدامات ایران نیز حائز اهمیت است که چه رویکردی درباره آینده برجام در پیش خواهد گرفت. اگر طرفین از مطالبات صددرصدی خود عقب نشینی کنند و به یک رویکرد میانه دست پیدا کنند این احتمال وجود دارد که گزارش‌های بعدی آژانس به شکل دیگری درباره ایران مطرح شود. از سوی دیگر این احتمال وجود دارد که در نهایت پرونده هسته‌ای ایران در شورای حکام مطرح شود و از آنجا به شورای امنیت سازمان ملل برود.

◀ مهم‌ترین گره‌های برجام چیست و جرایر برجام برای چند ماه مسکوت مانده است؟

براساس اظهارات دکتر ظریف تحولات بین‌المللی حائز اهمیت است و کشوری که بتواند این تحولات را درک کند بهتر می‌تواند در فضای بین‌المللی رفتار کند و به اهداف خود دست پیدا کند. به همین دلیل نیز شاید اگر برجام در سال گذشته یعنی قبل از جنگ اوکراین امضا می‌شد مسیر دیگری را دنبال می‌کرد و به این وضعیت دچار نمی‌شد. نکته مهم دیگر اینکه مذاکرات احیای برجام به‌شدت تحت تأثیر تحولات داخلی ایران و آمریکا قرار دارد. در ماه‌های گذشته نیز متغیرهای مهمی در تحولات درونی دو کشور داشته که در سرنوشت برجام تأثیرگذاشته است. به نظر می‌رسد اگر ایران و آمریکا در واقعیت به دنبال احیای برجام هستند باید به موضع مشترک درباره مسائل مورد مناقشه دست پیدا کنند. تنها در چنین شرایطی است که می‌توان نسبت به احیای برجام در آینده امیدوار بود. طولانی شدن روند مذاکرات باعث شد که مسائل حاشیه‌ای در روند مذاکرات اختلال ایجاد کند. این عوامل هم در درون ایران وجود داشت و هم در درون آمریکا و هم در بین برخی کشورهایی که مذاکره انجام می‌دادند وجود داشت. به همین دلیل نیز مذاکرات باید با سرعت بیشتری پیش می‌رفت تا نقش عوامل حاشیه‌ای در به تأخیر انداختن آن کاهش پیدا کند. موانع احیای مذاکرات برجام زیاد است اما باید روی چگونگی برخورد با این موانع کار شود تا بتوانیم از آنها بگذریم و به هدفی که رفع تحریم‌هاست برسیم. ولی برخی مواضع و جهت‌ها به گونه‌ای نیست که بخواهد به یک مصالحه و تعامل در جهت رفع تحریم‌ها منتهی شود. درحالی که اگر جمهوری اسلامی ایران با شناخت و درک محدودیت‌ها، ظرفیت‌ها و فرصت‌ها به مذاکرات برجامی نگاه کند می‌تواند به نتیجه مطلوب رسید. تعامل و همکاری با آژانس انرژی اتمی می‌تواند یکی از این موضوعات باشد. مجموعه مواضع و دیدگاه‌های آقای بارقی کنی و دیگر دولتمردان چشم‌انداز روشنی از روند مذاکرات هسته‌ای پیش روی ما نگذاشته است. شاید سیاستی نباشد که بخواهند یک جواب «نه» بدهند یا اینکه بخواهند رویکردی را در پیش بگیرند که برجام احیا بشود. شرایط اقتصادی سخت شده است. قطعا احیای برجام به رشد و رونق اقتصادی کشور کمک می‌کند. برجام یک توافقنامه بدون اشکال نیست و کسی منکر این نمی‌شود، اما به‌هرحال یک فرصت است و اگر از آن استفاده نشود، پیامدهایی به‌همراه خواهد داشت.

◀ آیا در شرایطی که اظهارات اخیر مقامات آمریکا همراه با رویکردی منفی نسبت به برجام بوده می‌توان شرایطی را متصور شد که ایران و آمریکا از برخی مواضع خود عقب نشینی کنند؟

واقعیت این است که ایران و آمریکا تلاش می‌کنند توپ را در زمین دیگری بیندازد و طرف مقابل را مقصر به نتیجه نرسیدن برجام معرفی کنند. در این زمینه نیز نمی‌توان به اظهارنظر مقامات دو کشور بسنده کرد و براساس این اظهارات درباره آینده برجام اظهار نظر کرد. در شرایط کنونی این احتمال که مذاکرات پنهانی بتواند برجام را جلو ببرد و به یک نتیجه برسد وجود دارد. به همین دلیل باید منتظر بود تا زمان برخی مسائل را روشن کند. تحرکاتی نیز بین برخی کشورهای میانجی آغاز شده و این کشورها تلاش می‌کنند مذاکرات غیرمستقیمی را بین ایران و آمریکا مدیریت کنند تا در نهایت به احیای برجام منجر شود.

گزارش

رهبر معظم انقلاب:

گرایش امروز مردم به انقلاب و دین از روز اول انقلاب یقیناً بیشتر است

ادامه از صفحه ۴/ مقام معظم رهبر افزودند: این دشمنی را جمهوری اسلامی به‌وجود نیاورد بلکه چون ذات جمهوری اسلامی، مخالف ظلم و استکبار و منکرات و موافق معنویت است، طبیعتاً ظالمان و مستکبران و عاملان به منکر و مخالفان معنویت با آن دشمنی می‌کنند. حضرت آیتا... خامنه‌ای یکی دیگر از عوامل دشمنی با جمهوری اسلامی را فاصله‌گذاری جدی امام با غربی‌ها دانستند و گفتند: حمایت از فلسطین و دادن سفارت رژیم غاصب به ملت فلسطین، انتقاد از ریاکاری‌ها و جنایت‌های کشورهای اروپایی و آمریکا نمونه‌های مهمی از فاصله‌گذاری امام میان تمدن و تفکر و نظام اسلامی با تمدن و تفکر غربی است. رهبر معظم انقلاب همچنین امتیاز بزرگ امام را شناختن مردم با مفهوم مقاومت و تزریق روح ایستادگی در ملت خواندند و گفتند: به برکت امام امروز ملت ایران ملتی کاملاً مقاوم و مستحکم است و مقاومت به یکی از واژه‌های برجسته در ادبیات سیاسی دنیا تبدیل شده است. حضرت آیتا... خامنه‌ای در ادامه از دو توطئه و خواب آشفته دشمنان برای ملت ایران پرده برداشتند و گفتند: جزء اول این نقشه، امید بستن دشمنان به اعتراضات مردمی برای ضربه زدن به کشور است که از طریق کار روانی و فعالیت در فضای مجازی و با پول، مزدورپروری و انواع حیله‌ها به دنبال قرار دادن مردم در مقابل نظام اسلامی هستند. ایشان جزء دوم از این توطئه را القاء محاسبات غلط درباره رو به سقوط بودن جمهوری اسلامی دانستند و افزودند: بدخواهان، ابتدای انقلاب می‌گفتند شش ماه دیگر انقلاب سقوط خواهد کرد و بعد که محاسبه آنها غلط از آب درمی‌آمد وعده شش ماه دیگر را می‌دادند در حالی که امروز بیش از هشتاد، شش ماه از انقلاب گذشته و آن نهال باریک به درختی تناور و مقتدر تبدیل شده است، و محاسبات امروز آنها نیز همچون گذشته کاملاً غلط است. رهبر معظم انقلاب تأکید کردند: در جمهوری اسلامی، عامل مردم عامل بسیار مهمی است و دشمنان نخواهند توانست ملت را در مقابل نظام اسلامی قرار دهند. ایشان در تحلیل علت محاسبات پی در پی غلط دشمنان ایران، به نقش تعدادی از مشاوران ایرانی خائن در شکل دادن به این محاسبات اشاره کردند و گفتند: این مشاوران خیانتکار نه تنها به کشور خود بلکه حتی به آمریکایی‌ها هم خیانت می‌کنند چرا که با این مشورت‌های غلط موجب شکست خوردن آنها می‌شوند. «رویگردان شدن مردم ایران از دین و روحانیت و نظام اسلامی» نمونه‌ای از مشورت‌ها و محاسبات غلطی بود که حضرت آیتا... خامنه‌ای به آن اشاره و خاطرنشان کردند: علاوه بر بیان این حرف‌ها از جانب آمریکایی‌ها که تحت تأثیر مشاوران ناآگاه و خائن است، معدود افراد ساده‌لوحی نیز در داخل کشور این سخنان غلط را در رسانه‌ها بیان می‌کنند؛ ایشان با تأکید بر اینکه امروز گرایش مردم به دین و انقلاب یقیناً بیش از ابتدای انقلاب است، به نمونه‌هایی برجسته از حضور شکوهمند مردم در تجلیل از مقاومت و روحانیت اشاره کردند و گفتند: تشییع میلیونی بدن قطعه‌قطعه شهید سلیمانی و بزرگداشت آن مرد انقلابی، مبارز و مجاهد، و تشییع جنازه و ابراز احساسات مردم به درگذشت مراجع و فقهای عالی‌قدری همچون آیتا... صافی گلپایگانی و آیتا... بهجت با ابراز احساسات هیچ شخصیت سیاسی و هنری دیگر در کشور قابل مقایسه نیست و نشان‌دهنده اعتقاد مردم به روحانیت، دین، جهاد و مقاومت است.

◀ نباید گذاشت با نفوذ سبک زندگی غربی کشور به سمت ارتجاع برود

رهبر معظم انقلاب حضور مشتاقانه جوانان در مراکز اعتکاف و اجتماعات عظیم معنوی و همچنین راهپیمایی‌های با شکوه ۲۲بهمن و روز قدس را نشانه‌های دیگری از وفاداری ملت به راه امام بزرگوار دانستند و افزودند: نمونه دیگری از ارادت دینی مردم، اظهار شوق و ارادت آحاد مردم از پیر و جوان و کودک در سراسر کشور به ساحت حضرت ولی‌عصر(عج) در قالب سرودی است که این روزها پخش شده است. حضرت آیتا... خامنه‌ای در بخش پایانی سخنانشان هفت توصیه مهم خطاب به فعالان عرصه‌های انقلابی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بیان کردند: رهبر معظم انقلاب به جوانان هوشمند و فرزانه تأکید کردند: نگذارید دشمن و ضدانقلاب از انقلاب شما هویت‌زدایی و حقیقت آن را وارونه‌نمایی کند. ایشان با توصیه به اینکه «نگذارید یاد امام که روح انقلاب است در جامعه کمرنگ شود و امام را تحریف کنند»، توصیه سوم خود را به «جلوگیری از نفوذ ارتجاع» اختصاص دادند و گفتند: ارتجاع به معنی بازگشت به سیاست و سبک زندگی غربی است و نباید گذاشت که با نفوذ سبک زندگی غربی که در دوران قبل پهلوی موجود بود، کشور به سمت ارتجاع برود. ایشان در توصیه چهارم بر «افشای دروغ و فریب و جنگ روانی دشمن» تأکید و با اشاره به نمونه‌ای تازه از این جنگ روانی خاطرنشان کردند: چندی قبل دولت یونان با دستور آمریکایی‌ها نفت کشورمان را دزدید اما وقتی دلاوران از جان‌گذشته‌ی جمهوری اسلامی، کشتی نفتی دشمن را ضبط کردند، در تبلیغات افراطی خود ایران را به دزدی متهم کردند، در حالی که آنها بودند که نفت ما را دزدیدند و پس گرفتن مال دزدی، دزدی نیست. حضرت آیتا... خامنه‌ای با توصیه به «استفاده از سرمایه ایمان مردم برای تولید عمل صالح»، توصیه ششم خود را به «جلوگیری از القاء بی‌نیست در کشور» اختصاص دادند و گفتند: در فضای جنگ عیاری عده‌ای با زروی غفلت و یا به‌خاطر پول، کارشان القاء به بی‌نیست رسیدن کشور است البته در زمان امام هم عده‌ای در روزنامه‌ها نوشتند کشور به بن‌بست رسیده است که امام فرمودند این شما هستید که به بن‌بست رسیده‌اید نه جمهوری اسلامی. ایشان در توصیه آخر، «وظیفه قدرشناسی از مسئولان انقلابی» را یادآور شدند و خاطرنشان کردند: امام بزرگوار همچنان که به مجربان نهیب می‌زدند در مواردی نیز صریحاً از آنها قدردانی می‌کردند، بنابراین امروز که دشمن در صدد تخریب مسئولان انقلابی است، وظیفه سنگین قدرشناسی باید ادا شود. رهبر معظم انقلاب با اشاره به جلوه‌هایی از فعالیت‌های ارزشمند مسئولان در روزهای اخیر، گفتند: تبلیغ جمهوری ستیزی که وزیر در ادامه‌ی ملاقات رئیس‌جمهور و معاون او با آسیب‌دیدگان حادثه و آرامش دادن به آنها، نمونه‌هایی از وظیفه قدرشناسی است. در جریان سفر رئیس‌جمهور محترم تاجیکستان، ملاقات‌ها در سطح خیلی بالایی برگزار شد و هفده سند همکاری هم به امضا رسید. این سفر بعد از حدود ۱۸ماه، از سفر جناب آقای رئیسی به تاجیکستان، برگزار شد. اولین مقصد سفر خارجی جناب آقای رئیسی در مسئولیت ریاست‌جمهوری، به کشور هم‌فرهنگ و هم‌زبان تاجیکستان بود و جناب آقای امامعلی رحمان در ملاقات با رهبر معظم انقلاب، بر این نکته تأکید داشتند که این اقدام آقای رئیسی برای ما افتخاری بود و آن را در سطح بسیار بالایی ارزیابی می‌کنیم. رهبر معظم انقلاب هم بر این نکته تأکید کردند که تاجیکستان برای ما خیلی مهم است و به همین خاطر جناب آقای رئیسی اولین سفر خودشان را به تاجیکستان انجام دادند. در این دیدار قرار بر این شد که کمیسیون مشترک همکاری‌های دو کشور به‌صورت فعالانه و مستمر یادداشت تفاهم‌های امضا شده را پیگیری کنند که ان‌شاءالله... به نتیجه برسد. تاجیکستان بعد از چندین سال، با درخواست پذیرش عضویت دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان همکاری شانگهای موافقت و حمایت خودش را اعلام کرد که این یک دستاورد بسیار خوبی برای جمهوری اسلامی ایران در حوزه سیاست خارجی بود. در آن سفر هم حدوداً هشت سند همکاری به امضا رسید و مجموعاً در طول یک‌سال ۳۵ سند همکاری بین دوکشور به امضا رسید. روابط جمهوری اسلامی با تاجیکستان بعد از یک دوره‌ای که به‌دلیل برخی سوءتفاهمات وفقدای در آن ایجاد شده بود، با نشان‌هایی که در طول این دو سه سال اخیر انجام شد - که نقطه عطفش سفر جناب آ